

Verksamhetsberättelse för Ekebyhovsskolans bibliotek 2012

Skolbibliotekets två främsta funktioner är att inspirera eleverna att känna läslust samt att hjälpa eleverna att förbättra sin förmåga att söka och värdera information. Det kan ske på olika sätt, t ex genom bokprat, berättelser, olika typer av läsfrämjande projekt samt övningar i informationssökning, bibliotekskunskap och källkritik. I det läsfrämjande arbetet ingår också att skylta med böcker i biblioteket på ett sätt som väcker läslust hos eleverna. Därför arbetar jag mycket med skyltningar kring olika teman, såsom jul, kärlek och deckare, men även skyltningar som exempelvis uppmärksammar ett visst författarskap, en barnbokskaraktär eller en viss bokserie.

Samtliga klasser från förskoleklass upp till årskurs sex har en bokad tid i skolbiblioteket varje vecka, men det ser olika ut hur den tiden nyttjas. Vissa klasser besöker biblioteket varje vecka, andra varannan och en del klasser kommer vid behov. I vissa fall kommer inte eleverna till biblioteket, utan det är istället jag som kommer till klassrummet. Från särskolan har jag haft kontinuerliga samlingar med klass GSA och T2 under vårterminen och klass F-2 och 2-4G under höstterminen. Resterande klasser från särskolan har bokad tider för bokprat eller sagostund och i övrigt använt biblioteket vid behov.

Många elever från högstadiet spenderar sina raster i biblioteket. Högstadiet har en bokad tid i biblioteket varje vecka för att kunna söka information till sina temaarbeten.

Ekebyhovsskolans bibliotek har 32 bibliotekarietimmor per vecka, fördelat på fyra dagar.

Bokprat

Under året har jag hållit i sammanlagt 78 bokprat. Ett bokprat innebär att jag presenterar två till fyra böcker på ett intresseväckande sätt för på sätt inspirera eleverna till läslust. Jag brukar välja böcker som svårighetsmässigt ligger på olika nivåer för att samtliga elever ska ha möjlighet att läsa de böcker som jag berättar om. Jag tänker även på att böckerna ska representera en någorlunda jämvikt mellan killar och tjejer i huvudrollen.

I årskurs ett till fyra har jag haft regelbundna bokprat under året. I övriga klasser har respektive lärare bokad in enstaka tillfällen. Med de yngre eleverna sker de flesta bokpratet i biblioteket, medan det på mellan- och högstadiet oftast är jag som kommer till klassrummet och presenterar böcker.

Sagostunder

Jag har haft sammanlagt 78 sagostunder under 2012. Jag har uteslutande arbetat med muntligt berättande. För att konkretisera berättelsen använder jag mig ofta av

någon form av rekvisita, såsom fingerdockor, leksaksdjur eller bilder. I vissa fall berättar jag dock sagor helt utan rekvisita för att eleverna själva ska föreställa sig berättelsen. Sagorna som jag har berättat är både nutida och äldre samt kommer från olika delar av världen för att eleverna på så sätt ska komma i kontakt med olika tidsepoker och kulturer. Då rim och ramsor anses stimulera språkutvecklingen, har jag valt vissa sagor som genomgående är skrivna på rim. Istället för att berätta en sammanhållen saga, har jag ibland satt samman olika rim och ramsor kring ett specifikt tema till en sagostund.

Jag har även berättat en del ritsagor, det vill säga en historia som berättas samtidigt som man ritat en teckning. När berättelsen är slut har man ritat en bild som på något sätt knyter ihop historien.

Jag har haft regelbundna sagostunder med förskoleklasserna och årskurs ett, samt särskolans lägre årskurser.

Bokjury-projekt med årskurs 5

Bokjuryn är ett nationellt läsfrämjande projekt och en omröstning där barn och ungdomar upp till 19 år varje år röstar fram sina favoritböcker i årets utgivning. För att uppmuntra barnen att läsa mer samt att delta i omröstningen, kan skolor och bibliotek arbeta på olika sätt kring Bokjuryn.

Klass 5A har sedan i höstas arbetat med Bokjuryn. Tillsammans med deras klasslärare Sara Cronholm, valde jag ut ett antal böcker som getts ut under 2012. Dessa köpte jag sedan in i ett eller flera exemplar med pengar från Kulturrådets inköpsstöd. Sara delade sedan in klassen i grupper om två till tre "läskompisar". Varje vecka har klassen läs-pass då läskompisarna läser en bok tillsammans. Då de har läst ut en bok, skriver de om den på en bokblogg som jag administrerar. Inför att de skulle börja skriva på bloggen, presenterade jag olika bokbloggar och vi pratade om vad som kännetecknar en bloggtext. Det första blogginlägget skrev vi tillsammans i klassrummet.

I LGR11 står det att eleverna ska utveckla sin förmåga att "anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang". Ett av svenskans centrala innehåll för årskurs 4-6 lyder: "Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag".

Genom ett dylikt projekt går det alltså att täcka in delar av dessa områden, samtidigt som man arbetar med läsning på olika plan.

Arbetet med Bokjuryn i 5A pågår till och med april 2013.

Läsveckan

2012 års läsvecka ägde rum vecka 46. Detta år tog jag ett ökat ansvar för författarbesöken. Jag hade hand om bokningarna, samt hjälpte lärarna att ta fram texter som eleverna kunde läsa inför besöken. Lisa Bjärbo besökte högstadiet på fredagen och Mats Wänblad kom till mellanstadiet på tisdagen.

Inför läsveckan gjorde jag även en tipspromenad om böcker till lågstadiets elever.

Källkritik

För samtliga klasser i dåvarande årskurs fyra och fem har jag under vårterminen haft genomgångar i källkritik vid sammanlagt sex tillfällen. I årskurs fyra fokuserade vi främst på källkritik på Internet och med femmorna arbetade jag med källkritik i förhållande till tidningar och media.

Bibliotekskunskap

Jag har haft bibliotekskunskap med samtliga årskurser vid ett trettiotal tillfällen under året. I början av varje termin brukar jag ha en genomgång i bibliotekskunskap som repetition för eleverna om hur man hittar i biblioteket, hur man lånar, vilka låneregler som gäller etc. Med vissa årskurser har jag även haft olika övningar i bibliotekskunskap. Eleverna har då fått olika uppgifter som t ex att söka fakta inom ett visst ämne eller lära sig att slå i uppslagsverk.

På högstadiets introduktionsdagar i början av höstterminen fick eleverna gå mellan olika stationer på skolan. En av dessa stationer var på biblioteket, där jag höll i en genomgång i bibliotekskunskap. Eleverna fick sedan göra en övning där de fick söka efter olika böcker samt svara på frågor om det som jag hade gått igenom.

I början av vårterminen hade jag även en övning med dåvarande årskurs sex i hur man söker information på Internet.

Utlån

Utlåningsstatistiken visar en positiv trend. De senaste åren har utlåningen ökat för varje år.

Utlån 2008-2012, inkl. omlån, beräknat lån utanför biblioteksdatasystemet samt nedladdningar av talböcker:

2008	9198
2009	9780
2010	9986
2011	12191
2012	12613

Elevbiblioteksrådet

På skolan finns två elevbiblioteksråd, ett för årskurs två till fem och ett för årskurs sex till nio. Representerarna väljs i respektive klass. Samtliga årskurser och särskolan finns representerade. Representerarnas uppgift är bland annat att samla in åsikter och förslag från övriga elever i sina respektive klasser.

Detta år har eleverna bland annat fått vara med och bestämma vilka tidskrifter skolbiblioteket ska prenumerera på under 2013. De har även föreslagit aktiviteter till

Läsveckan, utvärderat författarbesöken, gett inköpsförslag, samt kommit med idéer på evenemang, inredning och dylikt till skolbiblioteket. Vi har haft sammanlagt sex träffar under året, fördelat på tre per termin.

Biblioteksgruppen

Biblioteksgruppen är en samverkansgrupp mellan skolbibliotekarien och lärarna. Gruppen har under året bestått av sammanlagt fem lärare samt skolbibliotekarie. Samtliga arbetslag finns representerade. Vi har sammanlagt haft tre möten under året.

Vi har bland annat reviderat skolbibliotekets verksamhetsplan, utvärderat verksamheten, planerat inför författarbesöken samt diskuterat olika sätt att utveckla skolbiblioteksverksamheten och samarbetet mellan skolbibliotekarie och lärare.

Fortbildningar och studiebesök 2012

Följande utbildningar och studiebesök har jag deltagit i under året:

- Författardagen, 27 januari
- Webbens lärresurser, 17 februari
- Workshop om pedagogiska appar, 12 april
- Brandskyddsutbildning, 28 augusti
- L-ABC-utbildning, 4 september
- Konferensen "Skolbibliotek 2012", 15-16 november
- Studiebesök på Snösättras och Nacka gymnasiums skolbibliotek, 11 december

Utvecklingsområden 2012

I förra årets verksamhetsberättelse formulerades följande utvecklingsområden:

- **Utveckla skolbiblioteksverksamheten utifrån LGR11 med en tydlig mall för vad eleverna i varje årskurs ska kunna inom bibliotekskunskap, informationssökning och källkritik:** har påbörjats.

Under året har jag tänkt om då det gäller denna punkt, då skolbiblioteksverksamheten bör anpassa sig efter de behov som finns i varje klass och detta kan se olika ut från år till år. För att bibliotekskunskapen, informationssökningen och källkritiken ska bli konkret för eleverna, bör den dessutom alltid knytas till de skolämnena som de för tillfället arbetar med.

I mitt arbete har jag dock utgått från den utvecklingsplan för informationsfärdigheter som Anne-Marie Häggman på Skolbibliotekscentralen har tagit fram. Denna utvecklingsplan utgår från LGR11, men målen i dokumentet är indelade utifrån låg-, mellan- och högstadiet och inte årskursvis. En sådan stadiindelning ter sig mer rimlig, eftersom förutsättningarna i respektive klass kan se olika ut från år till år. Skolbiblioteksverksamheten bör dock alltid utgå från LGR11.

- **Stärka samarbetet med högstadiet, t ex genom att hålla fler bokprat och lektioner i informationssökning och källkritik för högstadieleverna i samband med deras undervisning:** har påbörjats.

Att skolbiblioteket deltog under introduktionsdagarna ser jag som mycket positivt. Jag upplever att eleverna då fick upp ögonen för att de kan använda skolbiblioteket i högre utsträckning för att söka information till sina skolarbeten. Jag hade ungefär lika många bokprat för högstadiet som förra året. Ett förslag är att boka in bokprat i samband med att eleverna ska låna en skönlitterär bok till undervisningen. Många elever har svårigheter att hitta en intressant bok som ligger på deras nivå och ett bokprat kan fungera som inspiration när de ska välja böcker. Att stärka samarbetet med lärarna på samtliga stadier är ett utvecklingsarbete som ständigt bör pågå.

- **Utveckla ett tydligare samband mellan undervisning och skolbiblioteksverksamhet:** har påbörjats.

Precis som ovanstående punkt är det här ett arbete under konstant utveckling. Ett exempel på ett tydligt samband mellan undervisning och skolbiblioteksverksamhet är projektet med Bokjuryn i årskurs fem. I detta fall har lärare och elever jobbat vidare med projektet även utanför klassens bibliotekstid. Ett förslag för att ytterligare stärka sambandet mellan skolbiblioteksverksamhet och undervisning är att initiera fler sådana samarbeten där man arbetar i projektform under en längre tid.

Övrigt

För Ekerö Kultur räkning har jag under året deltagit i en tvärgrupp som arbetat med PR, "Glänsa-gruppen".

Under året gick Skolbibliotekscentralen och Ekerös it-pedagog Björn Benbasat ut med ett erbjudande om olika kurser till kommunens lärare. Den 16 oktober föreläste Taina Lavikainen, skolbibliotekarie på Tappströmsskolan, och jag om källkritik på Internet för lärarna på Individuella gymnasiet.

/Rebecka Dittmer, skolbibliotekarie, 2012-02-11